

รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาล ตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

Development Model on the Local Political Participation OF People : A Case Study OF Songplueai Sub-District Municipality, Kalasin

สิทธิศักดิ์ พัฒนชัย¹ ชาตรี ศิริสวัสดิ์² และ ศักดิ์พงศ์ หอมหวล³

Sittisak pattanachai¹ Chartri Sirisawas² and Sakpong homhoun³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ 2) เพื่อสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ และ 3) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ การวิจัยดำเนินการใน 3 ระยะ โดยระยะที่ 1 ค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสงเปลือย จำนวน 375 คน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 3 ปัจจัย 13 ตัวแปร ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน โดยการประชุมเชิงวิชาการ (Workshops) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ประชาชน และผู้เกี่ยวข้อง วิชาทฤษฎีให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน และระยะที่ 3 ทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน กลุ่มทดลอง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 30 คน ผลการวิจัย พบว่า

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ได้แก่ การเข้าร่วมกลุ่มในท้องถิ่น การเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อสารมวลชน และความรู้สึกที่มีต่อชุมชน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ -0.046, 0.075 และ 0.402 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ 0.008, 0.032, และ 0.090 ตามลำดับ ตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้ร้อยละ 43.6 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมทางการเมือง

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

² อาจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

³ อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) to study the background factors, demographic factors and subjective factors effecting to the local political participation of the people, 2) to construct a model of the local political participation of people, and 3) to evaluate the use of the model of local political participation of people. The research was conducted in 3 phases. Phases 1 sought causal factors of the local political participation of people. The sample consisted of 375 people to voters parish municipal councilor. The variables in the research consisted of 13 independent variables From 3 factors. Phase 2 to construct a model of the local political participation of people by workshops for professionals, academics and concerned citizens in critical suggestions, and Improvement the model of the local political participation of people. And Phase 3 evaluated the use of model local political participation of people of 30 people in Songplueai Sub-District Municipality, Kalasin. The results of the research revealed the followings:

The variable put into predictive equations of political participation of people included: local group factor, political information reception factor and feelings to the community. Regression coefficient of raw score is -0.046, 0.075 and 0.402, respectively. Regression coefficients in standard score is 0.008, 0.032 and 0.090, respectively. Such variables could explain the variation in political participation of people is 43.6 percent of the population has a significant level of 0.05.

Keywords : The Local Political Participation

บทนำ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง คือการกระทำที่มีจุดมุ่งหมายที่จะเข้าไปมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลหรือนโยบายสาธารณะหรือการเลือกผู้นำรัฐบาลทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งการกระทำเหล่านี้อาจมีความแตกต่างกันไป การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนส่วนให้อำนาจในสังคมมีการกระจายตัว ซึ่งหากในระบบสังคมหนึ่งมีอำนาจกระจุกตัวหรือรวมศูนย์ (Centralization) อยู่จุดใดจุดหนึ่งมากเกินไป จะทำให้เกิดความขัดแย้งได้ง่ายขึ้นตามมา และในที่สุดอาจทำให้ระบบสังคมแตกสลายได้ง่ายขึ้นเช่นกัน สภาวะเช่นนี้เรียกว่า สภาวะของความขัดแย้งหรือความรุนแรงเชิงโครงสร้าง (Structural Violence) ซึ่งแก้ไขได้ยากมาก แต่ถ้าให้อำนาจมีการกระจายตัว (Decentralization) ไป

ทั่วระบบจะทำให้ระบบมีเสถียรภาพ ผลจากการที่ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการต่อสู้เรียกร้องประชาธิปไตย ทำให้พวกเขาขาดจิตสำนึกและขาดการตระหนักถึงในเรื่องสิทธิ หน้าที่ และการมีอำนาจของตนเอง

เทศบาลเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนสามารถเข้าถึงปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี ประกอบกับเทศบาลเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ มีงบประมาณ มีบุคลากร และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นของตนเอง เทศบาลมีภารกิจหลักในการพัฒนาพื้นที่ ที่รับผิดชอบทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนจัดให้มีระบบการสาธารณสุขปโภคและระบบสาธารณูปการต่าง ๆ อีกมากมาย

สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น

ในรูปเทศบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
สงเปลือย จังหวัดกาฬสินธุ์ เฉพาะการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองในรูปแบบของการใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิก
สภาเทศบาล ผลปรากฏว่ามีผู้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง เมื่อ
30 มกราคม 2553 จำนวนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน
5,810 คน มีผู้มาใช้สิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน 4,350 คน
คิดเป็นร้อยละ 74.87 ซึ่งอยู่ในระดับสูง ส่วนการเลือก
ตั้งนายกเทศมนตรี เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2555
เนื่องจากนายกเทศมนตรีพ้นสภาพ พบว่าผู้มีสิทธิ์เลือก
ตั้ง จำนวน 5,919 คน มีผู้มาใช้สิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน
3,742 คน คิดเป็นร้อยละ 63.22 เป็นที่น่าสังเกตว่า
ผู้มาใช้สิทธิ์เลือกตั้งมีจำนวนลดลง ร้อยละ 11.65

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น
ของประชาชนในเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน
จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการมี
ส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน และ
เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ท้องถิ่นของประชาชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ตัวแปรในกลุ่มตัวแปรด้าน
ภูมิหลัง ด้านชีวสังคม และด้านจิตวิสัยมีผลต่อการ
มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน

สมมติฐานที่ 2 รูปแบบการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
สามารถช่วยให้ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น
ของประชาชนเพิ่มมากขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent variable) แบ่งออกเป็น 3 ปัจจัย 13 ตัวแปร คือ

1.1 ปัจจัยทางด้านภูมิหลัง ได้แก่ เพศ อายุ ถิ่นกำเนิด ระดับการศึกษา รายได้

1.2 ปัจจัยทางด้านชีวสังคม ได้แก่ ความรู้ทางการเมืองท้องถิ่น การเข้าร่วมกลุ่มในท้องถิ่น การเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อสารมวลชน การได้รับการสนับสนุนทางสังคม ภาวะผู้นำ

1.3 ปัจจัยทางด้านจิตวิสัย ได้แก่ ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง ความรู้สึกที่มีต่อชุมชน การแสดงความคิดเห็น

2. ตัวแปรตาม (Dependent variable) การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1

1. ประชากร ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสงเปลือยทั้งหมด จำนวน 5,919 คน (สำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง จังหวัดกาฬสินธุ์, 2555)

2. กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสงเปลือย ในปี พ.ศ. 2555 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน

ระยะที่ 2

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
1) ประชาชน 10 คน เลือกจากประชาชนที่มีความสนใจด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองและสมัครใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม 2) ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เช่น ส.ว. ส.ส. ส.จ. นายกเทศมนตรี ทั้งอดีตและปัจจุบัน 3) นักวิชาการ 3 คน เช่น ผู้ที่มีความรู้ด้านรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ และ 4) ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน 4 คน เช่น ผู้บริหารระดับสูงของเทศบาล เจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) รวม 20 คน โดยการประชุมเชิงวิชาการ (Workshops) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

ระยะที่ 3

1. ประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสงเปือย ในเขตเทศบาลตำบลสงเปือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. กลุ่มทดลอง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลสงเปือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 30 คน โดยเลือกจากผู้นำหมู่บ้าน 5 คน คณะกรรมการหมู่บ้าน 5 คน และประชาชนผู้ที่มีความสนใจและสมัครใจให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในงานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรลักษณะทางภูมิหลัง ทางชีวสังคม และทางจิตวิสัยของประชาชนที่ถูกศึกษา และวัดตัวแปรต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านภูมิหลังของประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามเป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (check list) และเติมคำ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางชีวสังคม ได้แก่ ความรู้ทางการเมือง การเข้าร่วมกลุ่มในท้องถิ่น การเปิดรับข่าวสาร การเมืองจากสื่อมวลชน การได้รับการสนับสนุนทางสังคม และภาวะผู้นำจำนวน 50 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทางจิตวิสัย ประกอบด้วย ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง ความสำนึกที่มีต่อชุมชน และการแสดงความคิดเห็นจำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและความ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรลักษณะทางภูมิหลังทางชีวสังคมและทางจิตวิสัยของประชาชนที่ถูกศึกษา
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการจดบันทึกลงในแบบวิจารณ์และข้อเสนอแนะและการบันทึกภาพและเสียง จากการประชุมเชิงวิชาการ แล้วนำมาถอดข้อความ
3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบทดสอบก่อนและหลังดำเนินโครงการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปร เป็นการคำนวณหาค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรแต่ละตัว ได้แก่ ค่าวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ค่าวัดการกระจาย เพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจงความถี่ของตัวแปรแต่ละตัว
2. การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยการมีส่วนร่วม

ร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสามารถของตัวแปรปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะทางภูมิหลัง ทางชีวสังคม และทางจิตวิสัยในการทำนายและอธิบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในแต่ละประเภท

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ปัจจัยด้านชีวสังคมมี 2 ตัวแปร คือ การเข้าร่วมกลุ่มในท้องถิ่น และการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อสารมวลชน ปัจจัยด้านจิตวิสัย 1 ตัวแปร คือ ความรู้สึกที่มีต่อชุมชน

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาร่วมส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการพัฒนาโดยการนำตัวแปรที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 คือ ตัวแปรการเข้าร่วมกลุ่มในท้องถิ่น การเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อสารมวลชน และความรู้สึกที่มีต่อชุมชน จัดทำหลักสูตรการอบรม 3 หลักสูตร ได้แก่

2.1 หลักสูตรการพัฒนาการเข้าร่วมกลุ่มในท้องถิ่น

2.2 หลักสูตรการอบรมการพัฒนาด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง

2.3. หลักสูตรการอบรมการพัฒนาด้านความรู้สึกที่มีต่อชุมชน

3. ผลการวิเคราะห์การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาร่วมส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย หลังการดำเนินการพัฒนาแตกต่างจากค่าเฉลี่ยโดยรวมก่อนการดำเนินการพัฒนาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มี 3 ปัจจัยคือ ด้านภูมิหลัง ด้านชีวสังคม และจิตวิสัย โดยมี 13 ตัวแปร การทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ตัวแปรดังกล่าวสามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้ร้อยละ 43.6 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้ตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3 ตัวแปร คือ การเข้าร่วมกลุ่มในท้องถิ่น การเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อสารมวลชน และความรู้สึกที่มีต่อชุมชน โดยผู้วิจัยสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 การเข้าร่วมกลุ่มในท้องถิ่น มีค่าน้ำหนักอิทธิพลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน อันดับที่ 1 ใน 3 ตัวแปร มีค่าอิทธิพลเท่ากับ -0.284 (Beta = -0.284) จะสังเกตเห็นว่าค่าอิทธิพลติดลบแสดงว่า ตัวแปรการเข้าร่วมกลุ่มในท้องถิ่นมีทิศทางสวนทางกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กล่าวคือ ถ้าการเข้าร่วมกลุ่มในท้องถิ่นลดลง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจะเพิ่มขึ้น อาจเป็นเพราะว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่างกัน และมีความเชื่อแตกต่างกัน จึงไม่สามารถบริหารจัดการกันเองในกลุ่มได้ ดังนั้นการเข้าร่วมกลุ่มในท้องถิ่นจึงมีทิศทางสวนกันกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2545 : 19)

กล่าวว่า ประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายต่างก็ประสบกับปัญหาดังกล่าวอย่างมาก กล่าวคือ ประเทศที่กำลังพัฒนานั้นประชาชนยังไม่สามารถเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) เฉพาะท้องถิ่นชนบท อาจจะมีอยู่บ้างเฉพาะเขตเมือง (Urban) บางแห่งเท่านั้น ทั้งนี้เพราะระบบเศรษฐกิจ หรือฐานะส่วนบุคคล (Individual) ของประชาชนยังไม่สามารถมีผลประโยชน์ของตนเองดีพอที่จะกระตุ้นหรือจูงใจให้ประชาชนจนกระทั่งเกิดเป็นกลุ่มก้อนขึ้นมาได้นั่นเอง ดังนั้นกลุ่มผลประโยชน์ในประเทศด้อยพัฒนาจึงเป็นกลุ่มผลประโยชน์จำลองหรือกลุ่มผลประโยชน์แต่ในนามเท่านั้น เจมส์ เดวิด บาเบอร์ (James David Barber. 1972 : 27) กล่าวว่าค่านิยมของคนในสังคม ก็มีความสำคัญต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกันด้วย

1.2 การเปิดรับข่าวสารการเมือง
จากสื่อสารมวลชน มีค่าน้ำหนักอิทธิพลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน อันดับที่ 3 ใน 3 ตัวแปร มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.117 (Beta =0.117) จะสังเกตเห็นว่าค่าอิทธิพลมีค่าเป็นบวก แสดงว่า ตัวแปรการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อสารมวลชน มีทิศทางเดียวกันกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กล่าวคือ ถ้าการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อสารมวลชนเพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนก็จะเพิ่มขึ้น อาจเป็นเพราะว่า การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของประชาชน มีส่วนช่วยให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการเมืองเพิ่มมากขึ้น ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสารมวลชนเป็นแรงจูงใจในการอยากเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น กมล สมวิเชียร (2516 : 91) กล่าวว่า อิทธิพลของสื่อมวลชน มีบทบาทในการถ่ายทอดข่าวสารความเคลื่อนไหวและค่านิยมต่าง ๆ ทางการเมือง ช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงนำไปสู่การปรับวิถีชีวิตและค่านิยม เพื่อการพัฒนาประเทศให้ทันสมัย ถือเป็นตัวจักรที่สำคัญในการให้ความรู้ ความคิด ประสพการณ์ ค่านิยม ข้อเท็จจริง ทักษะคติ แบบแผน

ในการดำเนินชีวิตแก่ประชาชน และเจมส์ เดวิด บาเบอร์ (James David Barber. 1972 : 27) กล่าวว่า ค่านิยมของคนในสังคม ก็มีความสำคัญต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกันด้วย ซึ่งอาจมีผลมาจากบทบาทของสื่อมวลชนที่จะกระตุ้นประชาชนให้เกิดความรู้สึกร่วมด้วย สติพิพันธ์ พุทธพูน (2541 : 373-374) ที่กล่าวว่า การสื่อสารช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นหรือทัศนคติของบุคคล การสื่อสารทางการเมืองก็เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาทางการเมืองของระบบการเมืองเช่นกัน

1.3 ความรู้สึกที่มีต่อชุมชน มีค่าน้ำหนักอิทธิพลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน อันดับที่ 2 ใน 3 ตัวแปร มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.228 (Beta =0.228) จะสังเกตเห็นว่าค่าอิทธิพลมีค่าเป็นบวก แสดงว่า ตัวแปรความรู้สึกที่มีต่อชุมชน มีทิศทางเดียวกันกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กล่าวคือ ถ้าความรู้สึกที่มีต่อชุมชนเพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนก็จะเพิ่มขึ้น อาจเป็นเพราะว่า ความรู้สึกเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนในตัวของแต่ละบุคคล หากบุคคลใดมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งไหน ก็จะทำให้มีความสำคัญและให้ความสนใจในสิ่งนั้น ความรู้สึกที่มีต่อชุมชน (Sense of Community) เป็นความรู้สึกที่บรรดาสมาชิกในชุมชนนั้นมี ได้แก่ ความรู้สึกในความเป็นเจ้าของชุมชน รู้สึกว่าแต่ละบุคคลมีความสำคัญ และมีความเชื่อถือซึ่งกันและกัน ซึ่งความต้องการของสมาชิกทั้งหลายในชุมชนนั้น จะบรรลุได้ก็ด้วยความผูกพันที่มีต่อกัน แมคมิลแลน และชาวิส (McMillan and Chavis. 1986 : 9-20) พบว่า ความรู้สึกที่มีต่อชุมชนมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 4 ประการ คือ 1) การเป็นสมาชิก (Membership) เป็นความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน 2) ความมีอำนาจหรืออิทธิพล (Influence) เป็นความรู้สึกว่าตนเองมีอิทธิพลเหนือกลุ่ม 3) การเข้าร่วมตัวและบรรลุในความต้องการ (Integration and Fulfillment of Needs) เป็นการ

บูรณาการความต้องการที่ตนเองมีกับความต้องการ
ของบุคคลอื่น 4) มีส่วนร่วมด้านความรู้สึกทางอารมณ์
(Shared Emotional Connection))

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการ
มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนใน
เทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัด
กาฬสินธุ์ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการมีส่วน
ร่วมทางการเมืองของประชาชน มี 2 ปัจจัย ได้แก่
ปัจจัยด้านชีวสังคมมี 2 ตัวแปร คือ การเข้าร่วมกลุ่ม
ในท้องถิ่น และการเปิดรับข่าวสารการเมืองจาก
สื่อสารมวลชน ปัจจัยด้านจิตวิสัย 1 ตัวแปร คือ ความ
รู้สึกที่มีต่อชุมชน

2. รูปแบบการการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลสงเปลือย
อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่เหมาะสม ได้แก่

2.1 มีกิจกรรมการอบรมสัมมนา 2
กิจกรรม คืออบรมความรู้เกี่ยวกับการเข้าร่วมกลุ่มใน
ท้องถิ่น และอบรมเชิงปฏิบัติการการเข้าร่วมกลุ่มใน
ท้องถิ่น เป็นการดำเนินการเพื่อพัฒนาตามรูปแบบ
การนำเสนอ แลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็น
แนวทางในการพัฒนา

2.2 รูปแบบการพัฒนาด้านการเปิด
รับข่าวสารการเมืองจากสื่อสารมวลชน มีกิจกรรมการ
อบรมสัมมนาโดยการบรรยาย 3 หัวข้อ ได้แก่ ความ
รู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามข่าวสารทางการเมือง
หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และ
ทัศนคติต่อระบอบประชาธิปไตย

2.3 รูปแบบการพัฒนาด้านความ
รู้สึกที่มีต่อชุมชน มีกิจกรรมการอบรมสัมมนาโดยการ
บรรยาย เกี่ยวกับการสร้างแนวคิด และความรู้ความ
เข้าใจเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อชุมชน เห็นความสำคัญ
ของชุมชนที่มีต่อตนเอง เกิดความรักความสามัคคีของ
คนในชุมชน

3. ผลการทดลองใช้และประเมินรูปแบบ
การการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน
ในเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัด
กาฬสินธุ์ ได้ทำการทดลองกับประชาชนผู้มีสิทธิเลือก
ตั้งในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน
จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 30 คน โดยเปรียบเทียบ
พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ
ประชาชน ก่อนและหลังการทดลองรูปแบบการ
พัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
ผลจากการวิเคราะห์ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนหลังการทดลองใช้รูปแบบสูงกว่า
ก่อนการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วม
ของประชาชน

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหาร
เทศบาลตำบลสงเปลือยควรปรับปรุง และส่งเสริมใน
ด้าน การเข้าร่วมกลุ่มในท้องถิ่น การเปิดรับข่าวสาร
การเมืองจากสื่อสารมวลชน และความรู้สึกที่มีต่อ
ชุมชน เนื่องจากผลจากการวิจัยอยู่ในระดับคะแนน
ที่ต่ำ

2. เทศบาลตำบลสงเปลือย สามารถ
นำรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทั้ง 3 ด้านไปจัด
ทำแผนการอบรมสัมมนา เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้
ทางการเมืองเกิดความคิด ความเข้าใจในทางการเมือง
มากยิ่งขึ้น ควรจะจัดทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้
ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้มีความรู้ความเข้าใจเพิ่ม
มากขึ้น ในภาคเอกชนก็จัดอบรมสัมมนา เพื่อเปิด
โอกาสให้พนักงานหรือลูกจ้างได้มีส่วนร่วมในการ
แสดงออกทางด้านการเมือง

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2551). สถิติข้อมูล
การศึกษาท้องถิ่น ปีการศึกษา 2550.
กรุงเทพ : สำนักประสานและพัฒนากิจการ
จัดการศึกษาท้องถิ่น.

ไชยพร คันทิจิตานนท์. (2536). การมีส่วนร่วม
ทางการเมืองในรูปแบบเทศบาล:กรณี
ศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่.(ปรินญา
นิพนธ์ สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.)

คงศักดิ์ พลภูเมือง. (2546).การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการพัฒนา ท้องถิ่น : ศึกษา
เฉพาะกรณีเทศบาลตำบลเมืองสรวง
จังหวัดร้อยเอ็ด.(วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตร์ : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏร้อยเอ็ด.)

คมคาย อุดรพิมพ์. (2553). ยุทธศาสตร์การ
พัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
สตรีในจังหวัดมหาสารคาม.
(วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค
: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ดุชนิ อายวัฒน์. (2550). กระบวนการวางแผนพัฒนา
ชุมชนแบบมีส่วนร่วม. ขอนแก่น :
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ถวิล วดีบุริกุล. (2549). การมีส่วนร่วมแนวคิดทฤษฎี
และกระบวนการ. สถาบันพระปกเกล้า.

ทิพาพร พิมพ์สุทธิ. (2542). พัฒนาการเมือง,
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บุญเสริม นาคสาร. (2546). การมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชน. กรุงเทพฯ
: เสมาธรรม.

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2546). การปกครอง
ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ประสงค์ สาวเสม. (2551). การมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลหลักเมือง อำเภอเมืองจังหวัด
ราชบุรี.(วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหา
บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้าน
จอมบึง.)

ปวีณา อุดมกัน. (2553). การมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชน : กรณีศึกษาตำบลบาง
ทรายใหญ่ อำเภอเมืองจังหวัด
มุกดาหาร.(วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต ยุทธศาสตร์การพัฒนา.
อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี.)